

Camps 1991: CAMPS I SÒRIA, Jordi. "La Majestat de Caldes", dins "Catalunya Romànica, vol. XVIII. Vallès Occidental, Vallès Oriental". Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1991.

Cook, Gudiol 1980: COOK, Walter W.S., GUDIOL RICART, José. "Pintura romanica, imagine-ria romanica", dins "Ars Hispaniae. Historia universal del arte hispánico", vol. VI Madrid: Editorial Plus-Ultra, S.A. 1980.

Cuspinera 1899: CUSPINERA, Clemente. "Guia cicerone del viajero ó bañista en Caldas de Montbuy" Barcelona: Imp. de la Casa Provincial de Caridad. 1884.

Fernández 1981: FERNÁNDEZ CASADO, Carlos. "Història del puente en Espanya". Madrid: I.E.T.c.c.,s.d. 1981. (sense numerar)

Garcia 1986: GARCIA CARRERA, Raimundo. "Esglésies i capelles romàniques de Caldes de Montbuy". Terrassa: editorial Ègara. 1986.

Garcia 1986: GARCIA CARRERA, Raimundo. "Caldes prehistòrica i antiga". Terrassa: editorial Ègara. 1989.

Guitart 1998: GUITART i DURAN, Josep. "Arquitectura civil i urbanisme a Catalunya a l'època romana", dins "Art de Catalunya. Vol. 3". Barcelona, edicions L'isard. 1998.

Mañé 1999: MAÑÉ i SÀBAT, Antoni. "Excursió per les termes romanes de Catalunya". Barcelona, UECB. 1999.

Masagué, Roig, Fernández 1989: MASAGUÉ i TORNÉ, Josep M, ROIG i DEULOFEU, Albert, FERNÁNDEZ i LÓPEZ, Lluís. "Pont "ROMA" de Caldes", dins "Butlletí de la UES", núm. 89. Sabadell: Unió Excursionista de Sabadell, 1989.

Masagué 1991: MASAGUÉ, Josep M. "Pont de Caldes", dins "Catalunya Romànica, vol. XVIII. Vallès Occidental, Vallès Oriental". Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1991.

Masagué, Vall 1991: MASAGUÉ, Josep M, VALL i RIMBLAS, Ramon. "Santa Susanna", dins "Catalunya Romànica, vol. XVIII. Vallès Occidental, Vallès Oriental". Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1991.

Miró, 1992: MIRÓ i ALAIX, Carme. "Les termes romanes de Caldes de Montbuy", dins, "Arraona. Revista d'història". Sabadell: PAHS, PMMC, AS. 1992.

Moreu-Rey 1962: MOREU-REY, Enric. "La rodalia de Caldes de Montbuy". Barcelona: Editorial Teide. 1962.

Moreu-Rey 1964: MOREU-REY, Enric. "Caldes de Montbuy, capital degana del Vallès". Barcelona: Rafael Dalmau, Editor. 1964.

Poch 1979: POCH, Josep. "El darrer estudi arqueològic sobre La Majestat de Caldes", dins "Setmanari Montbuy", n. 98 III època. Caldes. 1979

Puig, Falguera, Goday 1909: PUIG Y CADAFALCH, Josep, FALGUERA Y SIVILLA, Antoni de, GODAY Y CASALS, Josep. "L'arquitectura romànica a Catalunya. Vol 1. precedents". Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. Facsímil de l'any 1983.

Puig, Falguera, Goday 1934: PUIG Y CADAFALCH, Josep, FALGUERA Y SIVILLA, Antoni de, GODAY Y CASALS, Josep. "L'arquitectura romana a Catalunya". Barcelona: Institut d'Estudis Catalans. 1934.

Solà, 1934: SOLÀ I MORETA, Fortià. "La Santa Majestat de Caldes de Montbuy". Barcelona. 1934.

Serrat: 2008: SERRAT I BLANCAFORT, Xavier. "1936/1944 temps difícils per la Santa Majestat". Dins "Montbuy", Sant Jordi 2008. Caldes de Montbuy: Associació de promoció informativa cultural. 2008.

Trens: 1996: TRENIS I RIBAS, Manuel. "Les majestats catalanes". Dins "Monumenta Cataloniae", vol. XIII. Barcelona. 1996.

Xalabarder 1935: XALABARDER, Avelí. "Caldes antic i modern". Caldes de Montbuy: Centre Excursionista Calderí. 1935.

Zamora 1973: ZAMORA, Francisco de. "Diario de los viajes hechos en Catalunya". Barcelona: Curial. 1973.

AARS

AMICS DE L'ART ROMÀNIC DE SABADELL

Núm. 113

29 de gener de 2012

VALLÈS ORIENTAL

MAJESTAT DE CALDES DE MONTBUI

Les majestats són una manera de representar el sacrifici de crist com el triomf de la redempció i no com un suplici, és el crist triomfant davant del crist sofrent, tanmateix són dues maneres de concebre una mística que es dona d'una forma simultània durant els primers temps cristians.

Es consideren dos tipus de majestats, la vestida, majestat de Caldes, de Beget, Batlló, etc, forma de representació oriental que ve de la zona de Síria i Egipte, i que es fa molt popular a la zona de Catalunya i Rosselló; i la nua, majestat de Sant Cugat, del monestir de la Portella, de Boí, etc, que s'apropa més al concepte hel·lenístic del crist sofrent, però mantenint l'actitud de triomf.

La majestat de Caldes és inclosa en el primer grup, el de les majestats vestides, malgrat que actualment, només en queda el cap, tota la resta va ser cremada l'any 1936. L'any 1939, hom en va fer reconstruir el cos i la creu per l'escultor de Barcelona en Josep Rius, (Serrat,

MAJESTAT DE CALDES.

2008) i el resultat d'aquesta refecció és el que ara podem contemplar dins la també magnífica església de Santa Maria Assumpta de Caldes.

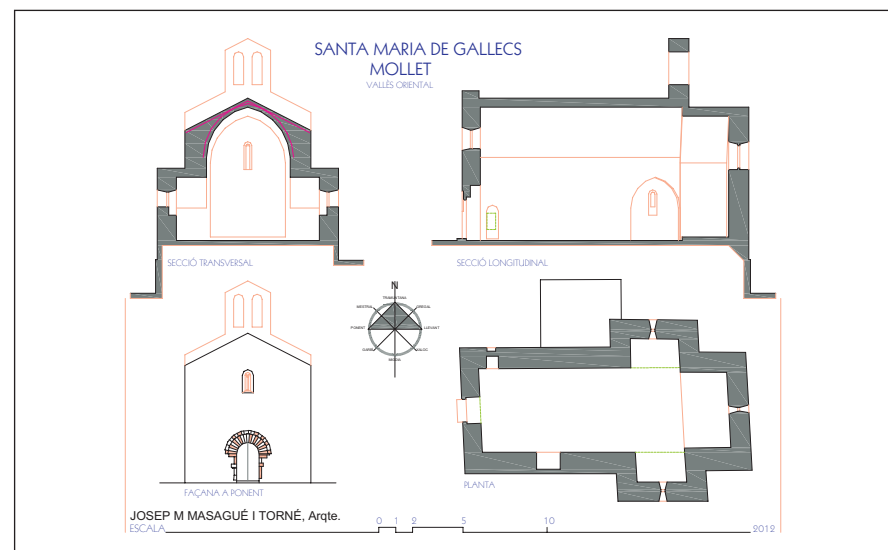
Segons la llegenda aquesta imatge la van dur uns boemians o gitanos, que, fugint de la guerra se la van endur de la ciutat de Luca, quan arribaven a una població la duien a l'església i la hi deixaven mentre estaven a la població, i en anar-se'n se la tornaven a endur. Segons aquesta llegenda fou al segle XV que van venir a Caldes i, quan se'n van voler anar es van trobar que no hi havia manera de moure la imatge i per aquest motiu van marxar deixant-la aquí. Això és el que glossa una estrofa dels goigs atribuïts a l'any 1636, (Poch, 1979), també ens l'expliquen, el prevere Juan Broquetas, (Broquetas 1790), i en Cayetano Cornet (Cornet, 1867).

Documentalment no es fa menció d'aquesta imatge fins a final del segle XVII, quan es documenta la realització d'una "missa a la Santa Majestat per na Galcerana", el 18 de novembre del 1635, amb tot i això tampoc no vol dir que no pogués ser a Caldes de molt abans. El 1644 es parla de la capella de la Santa Majestat, tot i això la capella actual on se situa la imatge es va acabar el 1699, sota la direcció del mestre d'obres Miquel Fiter, que és el mateix que l'hi havia encarregat de continuar i acabar l'església.

La construcció de l'església es va començar amb molta empenta el 1589, dirigida pels mestres d'obres de Sant Feliu de Codines, Joan i Antich Pons, però molt aviat sorgiren problemes econòmics que frenaren l'obra. No fou fins el 1679 que les obres es reprengueren. Ara sota la direcció del mestre d'obres de Barcelona Miquel Fiter, que no les acabà fins el 1714. Mentres tant s'havia acabat la capella de la Majestat, com ja hem dit i la preciosa portada barroca del 1701. Portada que va ser projectada per l'escultor francès Pere Ruppin, i acabada per l'escultor calderí Pau Sorell. (Ballart, Villanueva, 1984)

L'estil de l'església és, estructuralment, gòtic, però, ornamentalment i els detalls, són ja del renaixement-barroc. Aquesta barreja d'estils molt normal en aquell temps, tot i que a Europa, amb Espanya, l'estil gòtic ja havia donat pas al renaixement i inclús s'iniciava el barroc, a Catalunya encara pervivia el concepte gòtic tot i que ja adoptava molts elements del nou estil, sobretot en els detalls ornamentals. La capella de la majestat, però, ja ha fet el canvi i la seva estructura i ornamentació són ja construïdes en el nou estil que era un barroc inicial o de transició, possiblement va ser decisiu, a més a més del temps trancorregut, el canvi de mestre d'obres.

La imatge de la majestat va ser estudiada, l'any 1934, pel mossèn Fortià Solà, (Solà, 1934), que a més a més de les dades històriques en va fer una descripció molt detallada on hi incloua les mides. La imatge de la majestat

Aquest edifici és datat entre els segles XII i XIV, sembla que en substitueix un altre, possiblement de final del segle XI, del qual n'aprofita la finestra de la façana de ponent i molt possiblement l'estreta obertura de la façana de tramuntana i el capçalat de la façana de migdia. Aquest últim podria correspondre a la porta de migdia de l'edifici anterior, amb la reserva que planteja el desnivell exterior.

Josep M. Masagué i Torné

BIBLIOGRAFIA

- Ballart, Villanueva 1984:** BALLART, Josep, VILLANUEVA, Joan. "Resum de la història de Caldes de Montbui". Caldes de Montbui: Ajuntament de Caldes de Montbui, 2a. ed. 1984. "Guia del viajero en Caldes de Montbui y Sant Miguel del Fay". 1984.
- Cornet 1867:** CORNET y MAS, Cayetano. "Guia del viajero en Caldes de Montbui y San Miguel del Fay", Manresa. Facsimil de l'any 2005.
- Barbany, Garcia, Peig 1991:** BARBANY i CIURANS, Carme, GARCIA i PARERA, M. Rosa, PEIG i GINABREDA, Concepció. "Santa Maria de Gallecs", dins "Catalunya Romànica, vol. XVIII. Vallès Occidental, Vallès Oriental". Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1991.
- Barral 1997:** BARRAL I ALTET, Xavier. "Preromànic i Romànic", dins "Art de Catalunya, vol. 6, Escultura antiga i medieval". Barcelona: Edicions L'Isard. 1997.
- Bastardes 1978:** BASTARDES, Rafael. "Les talles romàniques del Sant Crist a Catalunya", col. art romànic n. 9. Barcelona: artestudi edicions. 1978.
- Broquetas 1790:** BROQUETAS, Juan. "Luz de la verdad, y extinción de preocupaciones. tratado de las aguas thermales de la villa de Caldes de Monbuy del principado de Catalunya. Sus propiedades, y precauciones, que deben observarse, para el logro de la salud en varias enfermedades", Barcelona, 1790.

s'uneix a un absis també rectangular però que té una amplada lleugerament menor. La nau és coberta per una volta de canó seguit generada per un arc apuntat. Tocant l'absis i a cada costat de la nau s'obren dues capelles, enfrontades, de volta apuntada que formen els braços de la creu de llargada, els quals tenen molt poca llargada. Cal remarcar l'exagerada diferència d'alçada entre la nau i les capelles que formen els braços de la creu. Potser hauríem de situar aquesta església dins la tipologia d'esglésies de capçalera trevolada considerant els braços com a absis, tot i que el dibuix de la planta pugui ser llegida com una creu llatina, la lectura a nivell de volumetria, tant per l'exterior com per l'interior, ens dona un edifici de nau única amb dues absidioles, o capelles, oposades, obertes als murs laterals de la nau.

L'interior d'aquest edifici és il·luminat per quatre petites finestres, de doble biaix, situades, una a cada mur del fons dels tres absis i, la quarta, en el mur de la façana de ponent. Aquesta és diferent a les altres, és una finestra amb arc de mig punt en la qual hom hi posà, en el mig de la gruixària del mur, els elements d'una finestra geminada anterior. Aquests elements són un bloc que pedra que té tallats dos petits arcs de mig punt, i una columna o mainell. Aquesta columna és constituïda per un fust cilíndric, el capitell i la base tot en una sola peça. Aquest element es presenta avui capiculat, és a dir, la base fa de capitell i aquest, molt escapçat, de base. La base original és constituïda per dos tors juxtaposats i un plint quadrat, que és ara el que rep la part central del doble arc. A més de tenir la columna invertida aquesta finestra presenta una altra irregularitat com és el fet de ser situada al mig del mur i no a la cara exterior com devia estar en el seu moment.

SANTA MARIA DE GALLECS. Mollet del Vallès.

Sota aquesta finestra hi ha la porta d'accés, adovellada, que forma un arc de mig punt extradossat per una arquivolta que es forma a l'enfondir les dovelles de l'arcada. El portal presenta, a més, una ornamentació cromàtica de l'arquivolta, que alterna els colors mangra i ocre de la pedra d'esmolat sorrenca, del país, amb la qual són fetes les dovelles. Aquest mateix cromatisme és present a la part exterior de la finestra de l'absidiola esquerra.

SANTA MARIA DE CALDES DE MONTBUI.
Portada barroca.

feia una alçada de 1,96 metres i l'amplada amb els braços estesos era de 1,85 metres; la creu feia 3,60 metres d'alçada i 2,03 metres d'amplada.

Hom parla del seu origen sense posar-se totalment d'acord, si bé sembla clara la seva relació amb l'art que venia d'orient, més concretament amb l'estil bizantí.

Es presenta vestida amb túnica i mantell, la túnica mostra formes d'anells verticals a les mànigues i acanalada per sota del mantell tot acabant en una vora en ziga-zaga. El mantell, element estrany en aquestes imatges, penja per la seva espatlla dreta i baixa en diagonal per sobre del pit i es manté cenyida al cos amb un cinyell que presenta un gran nus trenat pla.

El cap presenta una lleugera inclinació cap a la seva dreta i té els ulls oberts amb una cella molt marcada que li dona un aspecte naturalista dins l'hieratisme general. Els cabells es representen en manyocs trenats que baixen pels costats fins a les espatlles on es destrenen per formar tres manyocs a l'esquerra i quatre a la dreta que acaben amb un fi rínxol. La barba i el bigoti també es formen amb manyocs rinxolats que es sobreposen els uns als altres que ens recorden els relleus mesopotàmics. La corona que porta es una aplicació molt posterior. El naturalisme de la cara inclina als especialistes a datar-la a la segona meitat del segle XII, fins i tot ben entrat el segle XIII, (Trens, 1996).

TERMES ROMANES DE CALDES DE MONTBUI

Els orígens urbans de Caldes de Montbui se situen a final del segle II abans de Crist, i segurament com a pervivència d'un assentament anterior, ibèric, al qual se li atribueix la ceca EUSTI.

Va tenir molta importància tot i ser molt allunyada de la via Augusta, amb tot, se situava sobre una via secundària que anava de Vic al port de Mataró. Aquesta via creuava la via Augusta prop de Granollers. Plini es referia a Caldes com "*Acquæ Calidæ*", població que va rebre l'estatus municipal en el segle I dC.

Les fonts termals foren la base a partir de la qual es va crear i vertebrar el nucli urbà. Aquestes fonts tenien una explotació medicinal, tot i que, aquesta funció se solia desenvolupar en un context religiós, però també s'hi practicaven activitats relacionades amb la higiene i l'oci, activitats molt valorades en la societat romana.

L'economia de Caldes es basava, a més a més, de l'explotació de les aigües termals, en la producció i comercialització del vi, si més no entre els segles I aC fins el II dC. Aquest comerç implicava una infraestructura com és la fabricació dels envasos per transportar aquell producte, les àmfores, que es feien en instal·lacions específiques, les terrisseries. Dins l'actual nucli urbà de Caldes s'hi ha trobat dos forns que corresponen a dues terrisseries, una amb marca MCN, al carrer d'en Balmes i l'altra sense marca al carrer de n'Espartero, que si hi afegim les properes de Sant Miquel de Martres, la de Carreac i la de can Valls, ens pot donar una idea de la forta producció d'àmfores i, en conseqüència, també ens indica la gran quantitat de vi que es produïa.

L'edifici de les termes que podem veure avui és només una petita part de la superfície que ocupava, en el seu moment, tot aquest complex termal, que incloïa una instal·lació de bany a més a més de la instal·lació termal, amb tot, aquesta petita part ja ens indica la monumentalitat que devia presentar en el seu moment tot el conjunt. L'edifici que s'ha conservat és constituït per una piscina i un porxo que envolta tot el perímetre, és la piscina termal, que és situada a l'extrem de tramuntana de tot el complex, de tota manera, les restes trobades en diferents intervencions realitzades en els darrers anys ens donen una idea prou clara de la seva extensió. Segons l'esquema que es mostra al museu aquest complex s'estenia, a partir de la piscina porticada,

TERMES ROMANES. Vista general del *Caldearium* que és una petita part del complex de les termes romanes.

Aquest aparell és constituït per còdols de mida mitjana, disposats en filades horitzontals força uniformes. Els còdols tenen una cara aplanada per regularitzar el parament exterior que ha d'anar revestit amb morter i gastar d'aquesta manera menys material. Aquesta cara es forma amb un senzill desbastat fet cops de maceta. La façana va ser sobrealçada i es va modificar el portal engrandint-lo així com que es va obrir un ull de bou sobre aquesta porta, malgrat tot, encara es detecta el coronament a dues aigües de la façana original. Aquest aparell és característic dels edificis del romànic meridional i que solen ser datats entre el final del segle XI, fins a mitjà del XII.

SANTA SUSANNA. Estat actual de la façana de tot, encara es detecta el coronament a dues aigües de la façana original. Aquest aparell és característic dels edificis del romànic meridional i que solen ser datats entre el final del segle XI, fins a mitjà del XII.

SANTA MARIA DE GALLECS. MOLLET DEL VALLÈS.

Gallecs apareix el 904 quan consagren l'església de Sant Esteve de Parets, com una vila sota el seu domini. Com a terme el trobem en documentació corresponent al monestir de Sant Cugat del Vallès quan un veí fa donació d'uns béns que té a "*Galegus*", a altres documents més tardans surt denominat: "*Galecus*" el 979 i "*Gallegos*", el 985.

No és fins l'any 1007, que no es documenta l'església, en una permuta de terres que fa el rector de Gallecs amb el bisbe i canonges de la seu de Barcelona, i hem d'esperar 82 anys, el 1089, perquè es documenti la parròquia "*parroquia S. Marie de Galex*", en un testament que fa un tal Umbert abans d'anar-se'n a Terra Santa i Jerusalem per tal de deixar les coses arreglades "*per si e cas*".

Al segle XV, l'economia de la parròquia devia ser molt migrada per quan va deixar de tenir rector i el servei l'administraven els vicaris de les parròquies veïnes; a final d'aquest segle va passar a dependre de Sant Genís de Plegamans. Problemes amb el rector i habitants de Plegamans va fer que recuperessin el rector en el segle XVIII, però, definitivament, a final del segle XIX, va ser annexionada a Sant Vicenç de Mollet.

És un edifici de planta en creu llatina, constituïda per una nau rectangular amb l'eix longitudinal orientat de llevant a ponent. Pel costat de llevant

El pilar central, que forma un sol cos monolític amb el tallamar, és fet amb carreus ben escairats i uniformes. En el lloc d'arrencada, per la part de l'arc petit i la cara aigües avall, alguns carreus són de dimensions molt més grans i de tipus de pedra diferent (pedra de color vermell davant el gris i terços de la resta). L'estrep de la dreta, des de l'arrencada fins el començament de l'arc, es fet també amb aquests carreus. També es pot observar restes d'aquest tipus de carreus en la base de l'estrep esquerre.

Cal notar que, davant la perfecció geomètrica de l'arc de l'esquerre, el de la dreta, que enllaça el pilar central amb l'estrep dret, té el diàmetre més gran que la seva separació, de manera que l'arc és tangent amb el pilar central i secant amb l'estrep dret.

Més tard el pont va ser elevat en aixecar les rasants dels carrers que hi comunicaven. Aquesta elevació es va fer amb una estructura de pilars i arcs de maó, sobre la qual s'hi va posar la calçada actual. D'aquesta manera es va passar de la forma en esquena d'ase del pont medieval a la forma plana del pont modern.

Aquest pont s'ha de datar com una construcció realitzada durant el segle XIII, però, tot i això, s'ha de tenir en compte que ens ha arribat molt alterada a causa de les modificacions i reconstruccions que s'hi ha anat fent al llarg del temps i, també, a mesura que els efectes de les fortes avingudes ho exigien. De tota manera hem de considerar que aprofita la situació i les estructures existents d'un pont anterior, segurament romà, del qual només en queden les bases dels pilars.

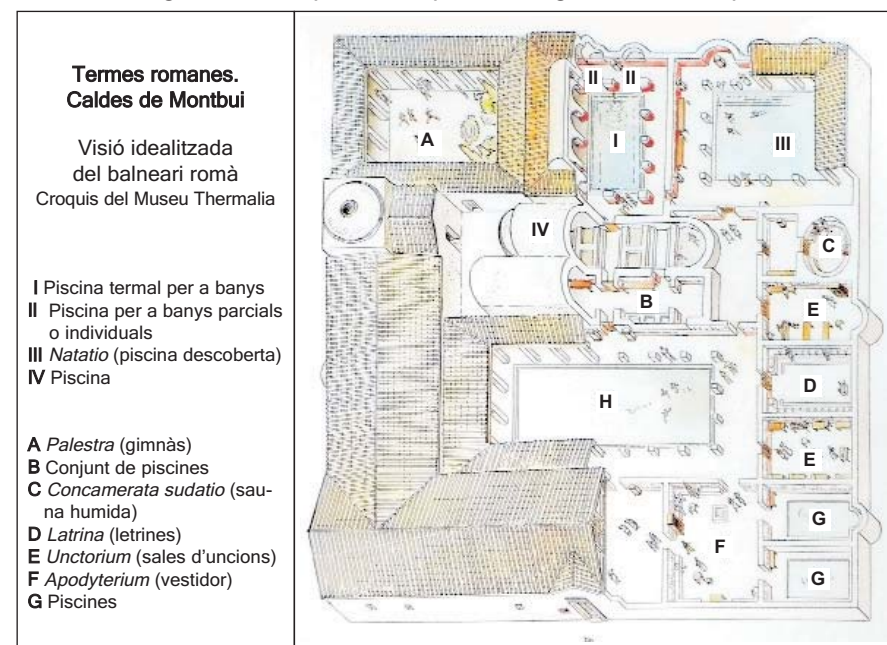
CAPELLA DE SANTA SUSANNA. CALDES DE MONTBUI.

La capella és integrada dins un conjunt d'edificacions més modernes que van constituir durant molt de temps l'Hospital de Pobres, abans de convertir-se en l'actual museu Thermalia. La construcció d'aquestes edificacions va modificar substancialment l'estructura de la capella que va ser transformada totalment. Aquest hospital va mantenir al llarg del temps una dinàmica molt remarcable, i va estar en ús des del segle XIV fins l'any 1979 quan va ser transformat en Museu Municipal. De la capella original no n'ha quedat pràcticament res, només ha pervingut la façana de ponent la qual presenta, encara que molt alterada, algunes restes que poden ser identificades com d'època medieval.

Aquesta façana, malgrat les modificacions que ha sofert, encara ens permet identificar l'estructura del mur així com l'aparell amb el qual va ser construït.

ponent, s'hi podria situar un gimnàs; cap a migdia s'hi situaven altres dependències usuals en aquestes instal·lacions, piscines d'aigua freda, d'aigua tèbia, sales per a suar, per a massatges i uncions, latrines, bodegues, etc, que feia que arribés fins prop de la riera, ocupant l'antic hospital, avui museu Thermalia i el balneari Rius. De tota manera na Carme Miró, (Miró, 1992), descriu els límits una mica diferents, ja que els allarga, amb reserves, cap al nord on hi ha una cambra, dins de les instal·lacions de les termes Broquetas, que sembla que era una dependència per a fer suar, una "*concamerata sudatio*", i en canvi pel costat de ponent l'acaba en el mur de ponent de la piscina existent. També descriu que, aquella cambra, tant podria indicar que s'estenien cap a tramuntana, com que formava part d'una altra instal·lació balnearia independent situada a aquesta zona que, segons diu, no és gens estrany que hi pogués haver més d'un balneari a Caldes, no seria pas un fet excepcional, es dona a altres llocs, com ara, a Vichi, a Neris-les-Bains, etc. El límit pel costat de llevant el situa sota la plaça on hi ha el torrent Salzer, ara cobert pels mateixos romans.

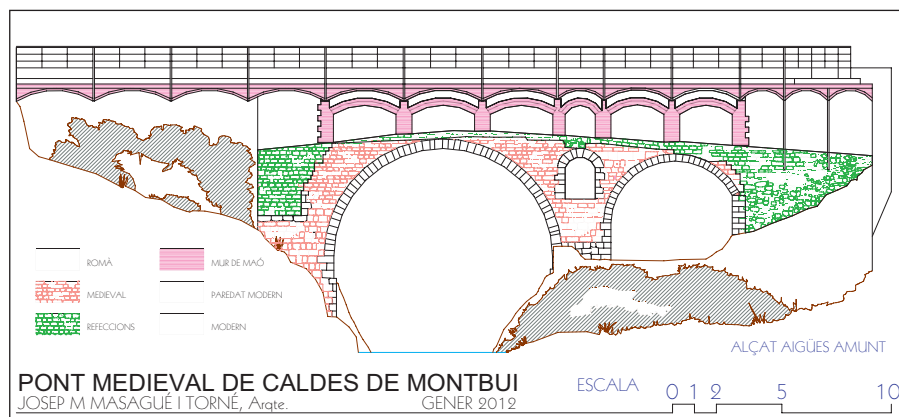
L'edifici que ha pervingut és constituït per una nau de planta rectangular, l'eix de la qual té la direcció de migdia/tramuntana, que és completament ocupada per la piscina i la circumscriuen tres galeries porticades, tot i que falta la de migdia és molt probable que n'hi hagués una en aquest costat. Al

mur del costat de tramuntana s'hi obren dues exedres, que sembla que eren dues piscines individuals. La coberta de la nau i les galeries és amb una volta de canó seguit, de les que només en queda d'època, la de ponent, les altres van ser reconstruïdes en la restauració que hi va fer la Diputació de Barcelona l'any 1956. Els murs són construïts amb un paredat ordinari de còdols menuts barrejats amb molt morter, *opus caementicium*, que havien de ser revestits, amb un arrebossat o plaques de marbre. Els pilars són fets amb carreus de pedra sorrenca vermella o pedra d'esmolar força comuna a la zona. Són de grans dimensions. La volta de la galeria de tramuntana és feta dels mateix material que els murs; les de les altres i la nau central són de maó fetes en la restauració. La piscina és rectangular de 13,50 x 6,90 metres, que s'hi accedeix a través d'una graonada perimetral formada per 5 graons de 30 x 30 cms de mitjana. El paviment del fons de la piscina és fet amb cairons de terrissa de 46,70 x 33,50 cm, posats sobre una base d'*opus signinum*, amb aquest *opus signinum* també són pavimentats els pòrtics i les exedres. Na Carme Miró apunta que l'enrajolat de la base de la piscina pot ser d'època romana com justifica pel fet que l'últim graó es connecta amb aquest enrajolat mitjançant una mitja canya. Hom dedueix la possible antiguitat d'aquest complex per la inexistència de mosaics.

PONT MEDIEVAL DE CALDES DE MONTBUI

Aquest pont consta de dos arcs de mig punt de diferent amplada, recolzats en un pilar central i dos estreps laterals que l'enllacen amb els marges de la riera. L'arc més gran, el situat a l'esquerra si mirem aigües amunt, és el que salva el pas de l'aigua, el de la dreta, de dimensions més reduïdes, és situat en un replà rocós, situat en una cota més elevada respecte el nivell del llit de la riera.

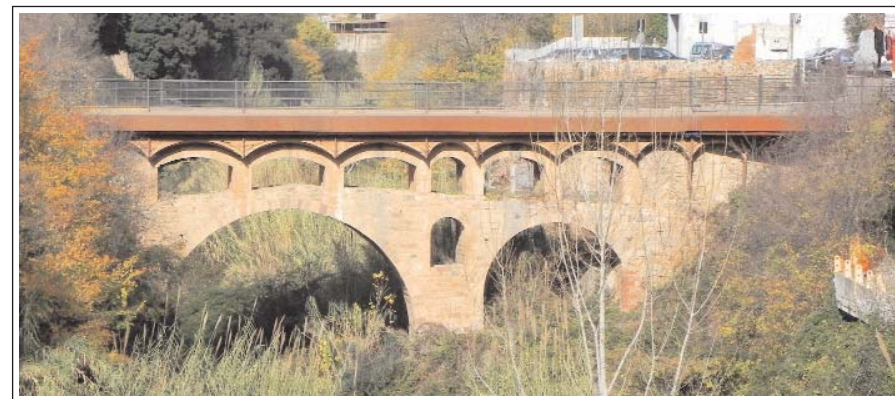

Damunt el pilar central hi ha una obertura, coronada amb un petit arc de mig punt, que actua d'arc de descàrrega al mateix temps que dona esveltesa i redueix la resistència del pont, al pas de l'aigua, en casos d'avingudes cabaloses. La rebranca d'una altra possible obertura d'aquest tipus es pot observar en l'estrep esquerre.

El traçat del pont és recte i s'eixampla en els extrems, eixamplament realitzat en època posterior, al lloc on conflueix amb els marges. La calçada és de doble pendent, del tipus esquena d'ase, amb el punt més alt situat sobre l'eix de l'arc més gran. El paviment és format per lloses de grans dimensions, molt regulars tant de forma com de mida, que cobreixen bona part de la calçada. Hom divideix el paviment amb faixes transversals, fetes amb pedres de tamany petit, separades per intervals no regulars. Les lloses, així com les pedres de les faixes, presenten un desgast molt elevat. De les baranes, malgrat haver estat eliminades, en queden algunes petites restes, a la vegada que són suggerides pel propi paviment.

Les dovelles dels angles exteriors dels arcs són fetes amb carreus perfectament carejats per les dues cares vistes. L'intradós és fet amb pedres rodades i disposades en plec de llibre. A les arrencades de la volta de l'arc gran són encara visibles els forats usats per sostenir la cintra de fusta cobada, que va possibilitar la construcció dels arcs, així com també un repeu en l'estrep de l'esquerre amb la mateixa funció.

L'aparell dels paraments dels carcanyols, és fet amb pedres de paredar disposades en filades horitzontals força regulars. Sols es trenca aquesta regularitat en els llocs on ha sofert modificacions o afegits.

PONT MEDIEVAL. Caldes de Montbui. Vista general des del pont de Can Rius.